

શ્રીમદ્દાસીરાય નમ

ત્રિમાસિક ખીજ સભાનો અહેવાલ.

સં. ૧૯૭૯ના ફાગણ વદ ૧૦ ને દીને ખીજ સભા શા. દુલભ દેવાજી શ્રી કડચલીઆવાળાના પ્રમુખપણા નીચે મળી હતી.

શા. મનલાલ દુલભજીએ દરખાસ્ત સુધી હતી કે શા. દુલભ દેવાજીને પ્રમુખસ્થાન આપવું તેને શા. રતનચંદ સમચંદે ટેકા આપ્યો હતો.

કાર્યવાહક કમીટી તરફથી તૈયાર કરેલો લેખ આનંદમય જીવન શા. નાયુમાઈ મોરીંજી તરફથી વાંચી સંભળાવવામાં આવ્યો હતો.

શા. મનલાલ દુલભજી તરફથી ખીજ લેખો-કિતા રહેા !
વાંચી સંભળાવવામાં આવ્યા હતા.

ચારમાઠ ખીજીું કેટલુંક વીવેચન થઈ સભા અરખારી થઈ હતી.

શા. દુલભ દેવાજી

પ્રમુખ.

૧૦૪૫૬

એ અકલથી બડી ભેંસ.

અભિમાનમાં રાજતા, મન તો કાળા ભેંસ
સજ્જન સાથે આથડે, એ અકલથી બડી ભેંસ—૧

પરણા હતા એ ત્રણ વખત, માત પીતા જે ખેસ,
કુળ તપાસી નવ જુએ, એ અકલથી બડી ભેંસ—૨

આડંબર અકલ તણો, કુટુંબ સંપન લેશ,
માનિહિત અંતર નહી, એ અકલથી બડી ભેંસ—૩

રાજ કરે કહાપણ તણો, અકલ નહી લવલેશ.
દેષ કરે માતમહી, એ અકલથી બડી ભેંસ—૪

મોટા બા થવાતજું, લક્ષ રહે હમેશ
દોષ બીજના દેખતા, એ અકલથી બડી ભેંસ—૫

અગ્રેસર માતિતણા, કામ કરે નહી લેશ,
બોધુ નંદ પાળે નહિ, એ અકલથી બડી ભેંસ—૬

પ્રમુખ પામ્યા ખર, કાર્ય કર્યું નવ લેશ
બોધુ વચન પાળે નહિ, એ અકલથી બડી ભેંસ—૭

બોળા પંચને બોળતે, છળ કપટ હમેશ,
ન્યાય છણે હિતનો બધો, એ અકલથી બડી ભેંસ—૮

રેસ, જુગાર, કુટુંબ વારસો, શેર સદો સ્વ બા દેશ
છિદ્રા પરના ખેલતા, એ અકલથી બડી ભેંસ—૯

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગૂજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૦૪૫૬ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ ૦૧૮૫૮૨૧૩૧૨

વિષય ટે- : ૨૧

સ્ત્રીમાં પણ પાણી નહી, પુરુષ પણ નહી એસ
 વિદન કરે સદ્કાર્યમાં, એ અકલથી બડી બેંસ—૧૦
 બાળલગ્ન વિરોધ છે, કદી વૃદ્ધા લગ્ન અદેશ
 લાયક લગ્નો ના કરે, એ અકલથી બડી બેંસ—૧૧
 પગ તળે લંકા બળે, પરને દે ઉપદેશ
 આપ બળ્યા શું દારશે, એ અકલથી બડી બેંસ—૧૨
 બ્રાંડી બુચ તોડાવ્યાં ધણાં, સ્વાથ સાતવા એસ
 નાગામ કરતાં ના ડર્યા, એ અકલથી બડી બેંસ—૧૩
 સ્થાપે સદ્કામોત્તણા, જ્ઞાતિ મડળ એસ
 ઉથાપવાને બહુ મથે, એ અકલથી બડી બેંસ—૧૪
 પંચતણે પૈસે બધી, એવાને આ દેશ
 દાઝ મળે દીલ ના કેશી, એ અકલથી બડી બેંસ—૧૫
 પહેલું કુટુંબ બીજા સગા, ત્રીજા જતિ એસ
 સંવા ચોથી દેશની, એ ગાંધીજી ઉપદેશ—૧૬
 ટુંક અકલથી છે બચા, બહેતર બડી તે બેંસ
 ધન્યવાદ આપું સદા. એ અકલથી બડી બેંસ—૧૭

આનંદમય જીવન.

જીવનની મધુરતા પ્રેમની વહેંચણીમાં છે. આપણા દીલમાં જે પ્રેમ હોય અને તે જીવન પ્રત્યે દર્શાવી શકીએ તો તેમાં રસ અને આનંદમય જીવનની ભરપૂરતા જણાયા વીના રહેશે નહીં. પેતાને મળેલું પોતે જીવણમાં બેસીને ખાય અગર ભોગવે તેમાં તો હલકાઇ, સંકોચપણ અને બેખાનદાનીજ છે. જીવનને સુખી કરવામાં અગર જીવનના ઉપયોગ માટે તેનો વ્યય કરવામાંજ ખરો આનંદ છે. હવે તે જીવન પ્રત્યેના ખરેખરા પ્રેમમાંથીજ ઉદ્ભવીજ જોઇએ. આપણી લક્ષ્મી અગર વેબવ અન્યને માટે વાપરીએ તેમાં પ્રેમથી જ નહીં વપરાય તો તે નિર્થકજ છે. લક્ષ્મી આપણને પ્રીય હોય છે. નહીં વાપરીશું તો જીજે રસ્તે ચાલી જશે. માટે પાંચ પૈસા વાપરીદો એ ભાવનાથી જો અન્યને આપણે સુખી કરવા ધારીએ અગર આપણા વૈભવમાં ભાગ આપીએ, તો તેમાં આપણા મનની નીરાશાની ઉંડી ચીસ રહે છે. કારણકે લક્ષ્મી જો કાયમ રહી શકે તેમ જો હોય તો તેની ગોઠવણ કરીને પણ સંધરી રાખત. આ વૃત્તી જો દ્રવ્યનો પારકાના ભોગ માટે ઉપયોગ કરનારના હૃદયમાં હોય તો તો જરૂર તેના જીવનની અધોગતિ કરનારજ છે.

આપણા જીવનને કોઇએ કોઇ પારકાની સેવા કરવાનો ભાર આપણા શીરે નાંખેલો નથી, કે હવે એ ભાર ગમે તેમ કરી ઉપાડવોજ પડશે. આપણને કોઇએ ભાર ઉપાડનારા પ્રાણી મણિ આપણા ઉપર ભાર લાદ્યો નથી અગર તો આપણે એવા કઠોર માલીકના

સેવક બન્યા નથી. પણ આપણે આપણો મૂળ સ્વભાવ એવો બનાવવો જોઈએ કે પ્રેમ અને આનંદથી આપણું પોતાનું જે કાંઈ હોય તે પ્રેમપૂર્વક પોતાને માટે વાપરવું થટે. તે સાથે બીજાને માટે પણ તેનો ઉપયોગ કરવો થટે.

મનુષ્યો પાસે બુદ્ધી, શક્તી, ધન, યશ, પ્રતિષ્ઠા, અધિકાર આદિ જે કાંઈ છે તે ઉપયોગ જાતે કરવો તેમજ આપણા બીજા અન્ય બધાંએને પણ કરાવવો જોઈએ. તદ્દન એવા શુષ્કજીવનની પણ જરૂર નથી કે આપણે તો બીજા માટે મરી ફીટવામાં જ અને બીજાને માટેજ આપણું સર્વ કંઈ હોય તે પુરૂ કરીદેવામાંજ આપણા જીવનની સારથકતા છે. આવું કઠોર તપ અને વૈરાગ્ય આપણા હૃદયના મુગમાંથી પ્રેમને ચુસી લે છે અને આપણા ઉપર બંધર જવાબદારીના બોજો મુકી દે છે કે જેના નામે આપણા જેવાનું જીવન કચડાઈ અને છુંદાઈ ગયા સીવાય રહેજ નહીં. ફક્ત એવા જાતની જરૂર છે કે હું મારી માનસીક, શારીરીક, આધ્યાત્મીક અને ધનીક સંપત્તીનો ઉપયોગ મારી આત્મઆત્મ રહેનારા મારા બંધુઓને પણ તેનો લાભ આપી તેમના જીવન અધીક સુખી અને મધુર બનાવીશ. મારી આસપાસ જે મનુષ્યો છે તે તમારા આત્મબંધુઓ છે. હું આ જગતમાં આવીને રહ્યો છું. તો બીજા વધારે મનુષ્યોને હંચી રિથતીએ લાવું તોજ મારું જીવન સાર્થક છે. હું આ જગતમાં પ્રેમ અને આનંદ વધાવવા આવ્યો છું. જ્યારે હું આ જગતમાં વીદાયગીરી લઇશ ત્યારે મારી પાછળ મારા સમાજમાં રહેનારાઓને મારા સંબંધી એવું કહેવરાવતો જઇશ કે આપણા જીવનને પ્રેમ અને આનંદમય મધુર બનાવનાર એક જણ

આપણી વચમાંથી કાઢી ગયા. આવું પ્રેમમય જીવન માનવ હૃદયમાં પેસે ત્યારે જ જીવન આનંદમય થાય.

કેટલાકો એવું માને છે કે આનંદમય જીવન ત્યારે જ ગણાય કે જીવનની ભોજાપભોજની સામગ્રી આપણી પાસે કેટલી છે ? આપણે કેટલી જમીન છે ? અને કેટલી રોકડ છે ? અને હજુ કેટલું મેળવીશું ? અને વધારે મેળવી શકાય ? તેના ઉપર જ આનંદમય જીવન માને છે. જેમખે સ્ત્રીઓ પાસે પુષ્કળ દાગીના હોય, દેશ પરદેશ ફરતા હોય, રસ્તામાં ચાલતા સેંકડો જણા સલામ બરનાર હોય અને લોકો તેની કૃપા ચાલતા હોય. આ વસ્તુઓમાંની જે જે ચીજો વધારે હોય તેમ તેમ તેનું જીવન વધારે આનંદમય માનનાર પણ વિશેષ હોય છે. તેમની નજરે પ્રેમ કે ચારીત્રની મહત્તા વધારે જણાતી નથી. આ પ્રમાણે માનનાર આત્માની આ રીતે ઉન્નતિપડે સારથકતા માની શકતા નથી. દરેક પેતાના જીવનનો ક્રમ નક્કી કરવો જોઈએ. જીવનને મર્યાદીત પ્રેમમય બનાવવું કે અમર્યાદીત સ્વચ્છંદી બનાવવું. એમાંથી ગમે-તે એક માર્ગ પ્રસંદ કરવો જ પડશે. અમર્યાદીત જીવન પ્રસંદ કરવું હોય તો તો હમેસા જે જે નથી ફેલત નીકળે તે ધરમાં-કોમમાં દાખલ કરવા જ કરો. સમાજ ધર્મને વણગી રહો નહી. અને બીજાઓ જે અપ-દુ-રોધ-દેસનમાં રહેનારા હોય. તેઓ તમોને પાછલ નાખી આગલ ધસી જશે.

હવે મર્યાદીત જીવન સાદામ, સંયમ, સંઘસેવા, દેશસેવા ધર્મ તરફ દ્રઢતા વાગે સીખવે છે. આપણી દુર જ ધર્મશાસ્ત્રના ફરમાન મુજબ અમર્યાદીત જીવન નહી રાખીયે તો આખરે આપણે આગળ બેચાલ

જોઆપને પણ પાછલ પડી બહુ. જોને જે રસ્તો સુગમ લાગે તે તે રસ્તે બજો. અતખરો કરી જુઓ.

આપણે જીન છીએ. મહાવીરને પરમદેવ માનનારા છીએ. આપણા મનમાં જગતના કોઇપણ પ્રાણી પ્રત્યે દ્વેષભાવ ન હોવો જોઇએ. તમામ મનુષ્યો અને પ્રાણીઓ પ્રત્યે સાચો પ્રેમ હોવો જોઇએ. મને કોઇ હરકત કે વિદ્વત કરે તેવે પ્રસંગે પણ મારામાં તેમની ઉપર દ્વેષ કે ક્રોધ ન કરવાનું બળ જગૃત થાયો. આપણાથી કદી કોઇનું હિત ન થઇ શકે તે વાત જુદી છે. પરંતુ આપણું લક્ષ્ય તો તે બાળુ હોવુંજ જોઇએ. કારણકે સમાજનો હરકોઇ માણસ આપણા જીવનને થોડેબધે અંશે મદદગાર હોય છે, અને આપણે પણ થોડે-બધે અંશે દરેકના મદદગાર છીએ. કોઇ કોઇવાર કાંઈક અજાણ્યતાને કે વીચારબેદને લીધે આપણા વીચાર સાથે મળતા ન થાય. તેથી શું તેના ઉપેક્ષા કરવી જોઇએ ? નહીજ પણ તેને બરાબર સમજાવીલેવા જોઇએ અને વીરકતા સહન કરવી જોઇએ. અને તેમાં જે અડગ ધીરજ રાખી કામ કરવું જોઇએ. વખતે વચ્ચે નાશી-પામ થવા જેવું પણ બાસે, તોપણ ધીરજથી શ્રદ્ધા રાખી કામ કરે તો જરૂર ફળાલુત થશેજ.

આપણે બાપણો લેખો. બધા સાંજળાં લખ્યાં અને વાંચ્યાં. પણ આપણે આપણી સમાજ કે ધર્મનો કંઈ જીવ જેવો ઉદ્ધાર કરી શક્યા નથી તેનું કારણ આપણું ઢીલાપણું જ છે. જો કોઇપણ સાદું પરીણામ લાવવુંજ હોય તો મુગે મહોડે સમાજના લાભના કોઇપણ અંગની સેવા કરવા દરેકે વળગી જવું જોઇએ. તેથી દરેક જણ વાતુ-

ડીયા મટી કામ કરનાર થશે. બરાબર દરેક જણ પોતપોતાની ઇચ્છા પ્રમાણે પણ સમાજની સેવા કરવામાં અને બરાબર પદ્ધતિસર કામ કરે તો સમાજનાં એટલા બધા કામો સુધરેજાય અને આગળ જતાં એમ દેખાય કે કર્તવ્ય કરવાનું મહાન ક્ષેત્ર હજી આપણે માટે પડ્યું છે. પણ તે પહેલાં માનની લાલસા કે મોટાઇ મેળવવાની લાલસા ખીલકુલ છોડીનેજ સેવા બાવથી થોડું અને તો થોડું. પણ અંતરશુદ્ધિ અને પ્રેમથીજ કરવું, પણ બોકો પાસે આપણા કામની કદર કરાવવાજ કામ કરવું હોય તો મહેરમાની કરી કાંઈ નહીજ કરવું એ બધું ઉત્તમ છે. પણ માત્ર કર્તવ્ય સમજીને કરશો તોજ તે બધું સર્વોત્તમ થશે. અને જ્યારે તેમ થશે ત્યારેજ વાતાવરણ શુદ્ધ થશે અને હાલ જે પૈસાદાર મોટરકારવાળા કે વાડી બંગલાવાળાને મોભાદાર કે આગરદાર ગણાય છે, તેમાં પરીવર્તન થઇ જેઓ સેવામાવ માટે જીવન ધરાવતા થશે, તેઓજ મોભાદાર અને આગરદાર ગણાશે. પણ તે માટે ધીરજ રાખી યુગપલટો આપણી સમાજમાં કરવો પડશે. તેમ થતાં જરૂર આગળ વધારો. જરાપણ પાછળ હઠવા કાંઈ રાખશો નહીં.

ઉભા રહો !!

કુદરતને પોતાની અતિમાં વિસામો ખાતાં કદી તમે જોઇ છે. દિવસો પછી પખવાડીયાં અને પખવાડીયાં પછી માસની ગણતરીએ વીર વિક્રમનું ૧૯૭૮ નું વર્ષ આપણે વટાવી ગયાં. જીવનને કેટલાયે કટુ અને મીઠા અનુભવો- માંથી પ્રસાર થવું પડ્યું હશે. સૌ સૌના સંચિત પ્રમાણે કાળની દિવ્ય પિંછીએ સૌ રંગાયા હશે. વહી જતા વર્ષના એક અગમ્યનારે આપણને કહ્યું. ઉભા રહે ! દુનિયાની, ધડમથલમાંથી એક પળ વિગમ લે ! જીવન પર એક દૃષ્ટિ ફેંકી તારી કમાણિ સ્વાર્થની છે કે સેવાના ! પોતાને માટેજ જીવવાની સ્વાર્થપટુ દશાવાલી, દેશની બિન બિન ચાલી સમાજોએ દેશની આખાદીને ધુળધાણી કરી છે, એમ કહેવામાં કંઈજ અતિશયોક્તિ નથી થતી, સર્વાંગ સુંદર ગણાતા દેશની પ્રજા આજે સ્વ ધંધાથી, વિમુખ બની શા સાર મૂડીભર અનાજ માટે વળખાં મારે છે? બંધુભાવની વિમલ જ્યોતિ આજે કેમ કલુષિત થઈ ગઈ છે! નિખાલસ હૃદયે આત્માની સન્મુખ જઈ આપણે પૂછીશું તો જરૂર સમજશે કે આપણે આખાદ રીતે ભૂલેલા ખરેખર અથડાઈ છીએ કુટાણીએ છીએ. આજે ભારત વર્ષ ઉત્કાન્તિની સુંદર કસોટીમાંથી પ્રસાર થઈ રહ્યો છે. મહાત્મા ગાંધીજી જેવી દેશની દિવ્ય વિભુતિએ આ વર્ષમાં ચવરડા જેલને શોભાવી છે. ગરીબોનો બેલી, દેશની અમોલી સંપત્તિ જે દેશમાં જેલનિવાસ કરી રહી હોય, તે દેશની પ્રજા કાર્ય કરવામાં વિસામો કેમ લઈ શકે ? સેવા અને ત્યાગના આ કર્મધુમને આપણે ન પીછાનીએ તો મનુષ્ય હોવનો દાવોજ આપણાથી કેમ થઈ શકે ? જીવનના હુદ્દા ઝંઘડાઓમાંથી આપણે ઉઠ્યા ન આવીએ, ઐહિક સુખોનેજ આપણું સર્વસ્વ માની બેસીએ તો

આપણી પ્રગતિનું ચક્ર ગતિ ક્યાંથી કરી શકશે ? ભારત આજે દિવ્ય પ્રભાતની ઝાંખી અનુભવે છે. છતાં નિરોગી આંખ શિવાય એ દર્શનની મહત્તા નથી સમજતી. અમે સેવકરૂપે જ્ઞાતિ પાસે મયા વર્ષનો દિસાખ માગીએ છીએ. વ્યાપારી કામ તરીકે ઉપડીમથતા આપણા સ્થાનને મેળવવા આ કર્મયુગમાં તૈયાર ન થઇએ તો દેશને બારરૂપ થઇપડતી એટલી કામને કયું વિશેષયુ લાગશે ?

દેશના પુનિવપુત્રો આજે શા સાર જોલ સેવી રહ્યા છે ? એમના સ્વાર્થભોગનો પચીસમો ભાગ પણુ જો આજે જ્ઞાતિના અમુક મેવકો આપવા નિશ્ચય કરે તો હમણાંની લલિત દશામાં વિના ચિલ્લે દેરફાર કરી શકાય, અજ્ઞાનતા અને ગરીબાઇમાં અટવાયેલી જ્ઞાતિને આપણેજ ઉગારવાનો પ્રયત્ન ન કરીએ તો સ્વર્ગમાંથી દેવોએ ઉતરી મદદ કર્યાનું કદી તમે સાંભળ્યું છે ? આજના મંગળ પ્રભાતમાં સેવા કરવાની દૃષ્ટિને ઉત્તેજિત કરવા પરમકૃપાળુ પ્રભુ પાસે આપણે દીનયાચના કરવી જોઇએ.

જ્ઞાતિના વડીલવર્ગે યુવકવર્ગની પીડ થાપડી પોતાની અનુભવી બુદ્ધિને સુમાર્ગે ખરચાણની જરૂર છે, શિક્ષિત અને લેખકવર્ગે જ્ઞાન-પ્રચારનું કાર્ય સેવાદૃષ્ટિથી ઉલટપૂર્વક ઉપાડીલેવું જોઇએ. શ્રીમંત-વર્ગે આર્થિક સહાય વિનાં મંડોચ કરી ગતિને આગળ ધપાવવી જોઇએ. સ્ત્રીવર્ગે પુરૂષોની સાથે કામ કરવામાં ઉભાં રહી સંસાર-યાત્રા ખેડવાના રથના બે ચક્રને મજબુત બનાવવાં જોઇએ, દેશના દિવ્ય રજકારમાં આટલા નિશ્ચયરૂઢે આપણો અવાજ ભેગવી જીવનનું સાર્થક કરવું જોઇએ. દેશના આવા મોઢા અવસરને સમજવાનું બધું પ્રભુ અમારી જ્ઞાતિના બાદબંડેનોને આપે એવી અમારી નમ્ર યાચના છે.

કલ્યાણાર્થે કેવું વર્તન જોઈએ ?

૧ સન્માર્ગગામી—માર્ગાનુસારી થવું જોઈએ. ન્યાયનિષ્ઠ, નીતિચુસ્ત પ્રમાણિક બનવું જોઈએ, સત્યાગ્રહી થવું જોઈએ.

૨ સ્વકુળને શોભે એવાં ગમે તે પ્રમાણિક ધંધો કરી સ્વકુળના સાથે સ્વજીવન નિર્વાહ કરવો જોઈએ.

૩ આવકના પ્રમાણમાજ ખર્ચે કરવું જોઈએ. ઉડાઉ નહીં થતાં સાદામ્ અને કરકસરના નિયમો લક્ષમાં રાખી સંતોષ વાળવો અને જે બચત રહે તેમાંથી, દીન દુઃખી જનોને યોગ્ય આશ્રય આપી તેમને સંતોષવા બનતો પ્રયાસ કરવો જોઈએ.

૪ સહુને આપણા મિત્ર કે બંધુસમાન લેખવા જોઈએ.

૫ દુઃખી જનોને યોગ્ય આધાસન આપી હરેકરીતે તેમનું દુઃખ દૂર કરવા કે ઠમી કરવા મથવું જોઈએ.

૬ સુખી કે સદ્ગુણી જીવેને દેખી રાજ-પ્રમુદિત થવું જોઈએ, અને આપણે એવીજ ઉત્તમ ચાહના રાખી તેમનું શુભ અનુકરણ કરવું.

૭ ગમે એવા નીચ નિંદક જેવા નાદાન ઉપર દ્વેષ કે કોપ નહીં કરતાં કષ્ટાણુદ્ધીથી તેમને સુધારવા પ્રયત્ન કરતાં છતાં વિપરીત પરિણામ આવતું હોય તો તેની ઉપેક્ષા કરી પ્રમાદરહિત અન્ય ઉચિત હિત આચરણ કરી લાભ ઉપાનન કરતા રહેવું જોઈએ.

૮ સહુ જીવેને સ્વઆત્માસમાન લેખી, કોઇને દુઃખ પ્રતિકૂળતા ઉપજે એવું અહિત આચરણ કરવાથી વિરમવું અને એકાંતહિત આચરણ કરવું.

૧૯ કામ, ક્રોધ, મોહ, મદ અને મગ્ધરપ્રમુખ આંતરંગ ૪ બાબતું ખુબ ઓવટથી દમન કરવું જોઈએ.

૧૦ માત પિતા સ્વામી વિદ્યાગુરુ અને ધર્મગુરુની શુદ્ધ નિષ્ઠા સેવાચારી હર્ષસહિત કરવી.

૧૧ કોઈની નીંદાચુમલોથી સહંતર દ્વરજ રહેવું.

૧૨ સુખ દુઃખમાં હર્ષ ખેદ નહીં કરતાં સમભાવે રહેતાં શીખ સિંહની જેમ શુરવીરપણે ચાલવું, પણ શ્વાનની જેવી નિર્ભય દાખવવી નહિજ.

૧૩ આશ્રિતવર્ગની ચોખ્ખ વખતે બરાબર સંભાળ કરવી. પેળ વર્ગનું વખતસર પોષણ કરવું.

૧૪ સદગુણી જનોનો સહર્ષ વિનય- સતકાર કરવો.

૧૫ શુદ્ધ હૈવ ગુરુ ધર્મ બરાબર જોળખી-પારખી લેવા.

૧૬ તેમની નિઃસ્વાર્થ સેવા માટે બને એટલું આત્માર્પણ કરવું. તન, મન, ધન, ના સદ્વ્યય સંક્રાંત્ય રહિત કરવો.

૧૭ આત્માની સક્રિય જાગૃત કરી નિર્બળ જીવોનું ઃક્ષય કરવું.

૧૮ સહુ આત્માને હિત રૂપ થાય એવું પ્રિય અને સત્ વડવું.

૧૯ ન્યાય દ્રવ્યજ હનુહવું-૫૨ દ્રવ્ય પથ્થર તુલ્ય લેખવું.

૨૦ સ્વ ક્ષી સતોષી થવું. પરબીને આ-બેન સમાન લેખવી.

૨૧ પાપની ચસી જોઈથી આવે એવાં નિત્ય કામો રચાં.

૨૨ નિરપેક્ષી સંતજનોની ભક્તિ કયાં પછી પોને ભોજવ હંવું

